

**KRUSZYĆ SIĘ** (17) *vb impf*

się (9), sie (8).

*inf* kruszyć się (3). ◇ *praes* 3 sg kruszy się (7). ◇ 3 *pl* kruszą się (1). ◇ *praet* 3 sg *n* kruszyło się (2). ◇ 3 *pl subst* kruszyły się (2). ◇ *imp* 2 sg krusz się (1). ◇ *con* 3 sg *m* by się kruszył (1).

*Sł stp brak, Cn s.v. kruszę, Linde XVII – XVIII w.*

1. *Rozpadać się na drobne kawałki, łamać się; confringi, distringi Cn (13) : March*<sup>1</sup> *A3v; Drugie Kadzidło [...]* nie łącznie *nie kruszy FalZioł III 32d; RejZwierz 58v; Strum M2; BiałKaz B4;* *tak wielki [był smok]/* *ilż gdy fię rufzył/* *ziemią pod nim drżála/* *á kámienie fię kruszyło. SkarŻyw 187; PudłFr 51; GrabowSet Nv.*

*W przen (3) : s* *fmutku krusłá* *fię* *we mnyę nędzne kości LubPs L4v.*

*Fraza: »serce się kruszy« = ktoś odczuwa lęk, przerażenie [szyk zmienny] (2): RejŁas w. 17; Lękay fię* *dułzo moiá/* *vítaway myśli moiá/* *krułz fię ferce moie. LatHar 152.*

*Przen: Tracić logiczną spójność (1) :*

*Szereg: »łamać się i kruszyć« (1): A* *ták ex speciali divifione czynić generalem, particulari univerfalem,* *ieft to wielkie* *abfurđum,* *y muśi fię zátym rzecz włzyftká* *łámáć y kruszyć SarnStat \*6v.*

**a.** *W funkcji wzajemnej: niszczyć się, miażdżyć się wzajemnie; tu przen: walczyć (1) :* *widziáne* *były* *woyłká* *ná powietrzu/* *zbroyne y świetne/* *ktore fię z łobą* *potykały y kruszyły. SkarKaz 5a.*

2. *Powstawać podczas rozpadania się czegoś na kawałki, łamania czegoś; wykruszać się [z czego] (1) :* *Kápłani* *fá* *ony* *kołze* *głębokié/* *w* *którich* *łchowáne* *fá* *odrobiny* *oné/* *które* *z* *chlebowych* *pártyk* *krułzyły* *fyę* *w* *rękách* *Páńłkich/* *y* *Apołtołów* *iego* *ná* *pułczy. OrzQuin F4.*

3. *Sklaniać się do skruchy; zaczynać odczuwać żal za popełnione zło, błąd (3) :* *Przeto* *fię* *ich* *wiele* *[panów świeckich]* *krułzyło y* *do* *P.* *Bogá* *náwracało. SkarŻyw 574.*

*Fraza: »serce [czyje] się kruszy« [szyk zmienny] (2):* *Táką* *ćierpliwościá y* *miłóściá* *zwyćiężyli* *świát* *Apołtołowie y* *potomkowie* *ich: ná* *ktorá* *pátrząc* *pogáńftwo* *iáko* *tu* *widzifz/* *krułzyć* *fię* *á* *kámienifte* *rołpułzczáć* *fię* *ich* *fercá* *muśiáły. SkarŻyw 238, 165.*

*Synonim: 1. łamać się.*

*Formacje współrdzenne cf KRUSZYĆ.*